

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
ความเสี่ยง
ของวัสดุใน
งานเชื่อมแก๊สและ
งานเชื่อมไฟฟ้า

ในงานเชื่อมทั้งกระบวนการเชื่อมแก๊สและกระบวนการเชื่อมด้วยไฟฟ้านั้นจะเกิดความสิ้นเปลืองเกิดขึ้นทั้งแก๊สและกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการเชื่อม ซึ่งสามารถคำนวณหาอัตราความสิ้นเปลืองนั้นได้ 2 วิธีการ คือการหาค่าจากสูตรและการหาค่าจากตาราง ซึ่งเมื่อทราบค่าปริมาณที่ใช้แล้วก็จะสามารถนำมาคิดเทียบเป็นราคาต่อหน่วยได้

สาระสำคัญ

1. การหาปริมาณแก๊สโดยใช้สูตร
2. การหาปริมาณแก๊สโดยใช้ตาราง
3. การหาค่าลึงไฟฟ้าที่ใช้ในการเชื่อม
4. การคิดราคาค่ากระแสไฟฟ้า

สาระการเรียนรู้

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับหลักการคำนวณหาความสิ้นเปลืองของวัสดุในงานเชื่อมแก๊สและงานเชื่อมไฟฟ้า
2. คำนวณหาความสิ้นเปลืองของวัสดุในงานเชื่อมแก๊สและงานเชื่อมไฟฟ้า

สมรรถนะประจำหน่วย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและคำนวณหาปริมาณแก๊สโดยใช้สูตรได้
2. อธิบายและคำนวณหาปริมาณแก๊สโดยใช้ตารางได้
3. อธิบายและคำนวณหา กำลังไฟฟ้าที่ใช้ในการเชื่อมได้
4. อธิบายและคิดราคาค่ากระแสไฟฟ้าได้
5. ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการหาความสิ้นเปลืองของแก๊สและกระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการเชื่อมในชีวิตประจำวันและงานอาชีพได้

1. การหาปริมาณแก๊สโดยใช้สูตร

ความสิ้นเปลืองจากการเชื่อมแก๊ส ในหน่วยการเรียนรู้นี้จะกล่าวถึงงานเชื่อมแก๊สด้วยแก๊สออกซิเจนและแก๊สอะเซทิลีนเท่านั้น ซึ่งความสิ้นเปลืองของแก๊สทั้งสองสามารถคำนวณหาได้จากปริมาณแก๊สที่เหลืออยู่ในถังความดันของแก๊สที่นำไปใช้งาน โดยมีวิธีคำนวณหาได้จากสูตรและหาค่าจากตารางสำเร็จรูป

1.1 การหาปริมาณแก๊สออกซิเจนโดยใช้สูตร

1.1.1 แก๊สออกซิเจน มีสูตรทางเคมีเป็น O_2

ในประเทศไทยแก๊สออกซิเจนที่บรรจุในถังเหล็กขนาดบรรจุมีตั้งแต่ 20 ลูกบาศก์ฟุต (0.56 ลูกบาศก์เมตร) จนถึง 300 ลูกบาศก์ฟุต (8.49 ลูกบาศก์เมตร) แต่ที่นิยมใช้กันมาก คือ 220 ลูกบาศก์ฟุต (6.22 ลูกบาศก์เมตร)

1. การหาปริมาณแก๊ส โดยใช้สูตร

โดย

1 ลูกบาศก์ฟุต เท่ากับ 35.32 ลูกบาศก์เมตร

1 ลูกบาศก์ฟุต เท่ากับ 28.3 ลิตร

ถังแก๊สออกซิเจน 1 ถัง จะบรรจุแก๊สได้ประมาณ 40-50 ลิตร

ปริมาตรของขวดเหล็กมาตรฐานเดิม (ขวด N) เท่ากับ 40 ลิตร

ปริมาตรของขวดเหล็กมาตรฐานใหม่ (ขวด L) เท่ากับ 50 ลิตร

แรงดันประมาณ 200-300 บาร์ แต่ส่วนมากจะบรรจุใช้งานประมาณ 150 บาร์ โดย 1 บาร์ เท่ากับ 14.7 ปอนด์ต่อตารางนิ้ว

แก๊สออกซิเจนที่บรรจุในถังก่อนที่จะทำการเชื่อม ความดันของแก๊สในถังจะสูงกว่าเมื่อเชื่อมเสร็จแล้ว และความดันในถังจะลดลงไปเรื่อยๆ หากเชื่อมติดต่อกันเรื่อยไป

โดยหาได้จากสูตร

(ลิตร ณ ความกดดันบรรยากาศปกติ 1 บาร์)

$$Q = VP$$

เมื่อ

Q แทนจำนวนแก๊ส มีหน่วยเป็น ลิตร

P แทนความดันของแก๊สในถัง มีหน่วยเป็น บาร์

V แทนปริมาตรของถัง มีหน่วยเป็น ลิตร

1. การหาปริมาณแก๊สโดยใช้สูตร

1.1 การหาปริมาณแก๊สออกซิเจนโดยใช้สูตร

1.1.2 วิธีการคำนวณ จำนวนปริมาณแก๊สออกซิเจนที่อยู่ในถังสามารถคำนวณได้โดยวัดเป็นผลคูณของความดันของแก๊สที่วัดได้กับปริมาตรความจุของถังหรือวัดเป็นจำนวนลิตรของแก๊สที่ความดันบรรยากาศปกติ 1 บาร์

ตัวอย่างที่ 1

ขวดบรรจุแก๊สออกซิเจนขนาด 50 ลิตร ใบหนึ่ง (บรรจุแก๊สเต็ม
ที่ 150 บาร์) เมื่อใช้งานไปแล้วหลายชั่วโมง ปรากฏว่าความดัน
เหลือเพียง 30 บาร์ จงคำนวณหา

ก. ขณะนี้แก๊สคงเหลือเพื่อใช้งานต่อไปอีกเท่าไร

ข. ใช้แก๊สไปแล้วทั้งหมดเท่าไร

วิธีทำ

ก. จำนวนแก๊สออกซิเจนที่ยังคงเหลืออยู่ (วัด ณ 1 บาร์)

จากสูตร $Q = VP$

แทนค่า $Q = 30 \times 50$

$$= 1,500 \text{ ลิตร}$$

ดังนั้น จำนวนแก๊สออกซิเจนที่ยังคงเหลืออยู่เท่ากับ 1,500 ลิตร

ตอบ

ข. จำนวนแก๊สออกซิเจนที่ใช้ไปแล้ว คำนวณหาได้จาก

$$\begin{aligned} Q &= \text{จำนวนแก๊สขณะบรรจุเต็ม} - \text{จำนวนแก๊สที่ยังมีอยู่} \\ &= (50 \times 150) - 1,500 \\ &= 7,500 - 1,500 \\ &= 6,000 \text{ ลิตร} \end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนแก๊สออกซิเจนที่ใช้แก๊สไปแล้วเท่ากับ 6,000 ลิตร

ตอบ

หรือ จะใช้สูตร

$$Q = V(P_1 - P_2)$$

เมื่อ

Q แทนจำนวนแก๊สที่ต้องการหา มีหน่วยเป็น ลิตร

V แทนปริมาตรถัง มีหน่วยเป็น ลิตร

P_1 แทนความดันแก๊สที่บรรจุได้เต็มที่ มีหน่วยเป็น บาร์

P_2 แทนความดันแก๊สที่เหลืออยู่ มีหน่วยเป็น บาร์

จากตัวอย่าง   แทนค่า $Q = 50(150 - 30)$

$$= 50 \times 120 = 6,000 \text{ ลิตร}$$

ตอบ

1. การหาปริมาณแก๊สโดยใช้สูตร

1.2 การหาปริมาณแก๊สอะเซทิลีนโดยใช้สูตร

1.2.1 แก๊สอะเซทิลีน มีสูตรทางเคมีเป็น C_2H_2 ขนาดบรรจุของถังแก๊สอะเซทิลีนได้ 40 ลิตร แต่การบรรจุแก๊สอะเซทิลีนลงถังจะต้องอัดสารอะซิโตนไว้ภายในถัง เพื่อใช้ในการดูดซึมแก๊สอะเซทิลีน โดยจำนวนอะซิโตนที่ใช้ 1 ลิตร สามารถละลายอะเซทิลีนได้ 25 ลิตร ความดันที่ 1 บาร์

1. การหาปริมาณแก๊สโดยใช้สูตร

1.2 การหาปริมาณแก๊สอะเซทิลีนโดยใช้สูตร

แก๊สอะซิโตนจำนวน 1 ลิตร ที่ความดัน 15 บาร์ (อุณหภูมิห้องที่ 15 °C) จะสามารถละลายแก๊สอะเซทิลีนได้เพิ่มขึ้นไปอีก 15 เท่า ดังนั้นขนาดถังบรรจุแก๊สอะเซทิลีนปกติ 40 ลิตร ที่อัดเก็บ 15 บาร์ ต้องใช้แก๊สอะซิโตน จำนวน 16 ลิตร เพื่อละลายสารอะเซทิลีน จำนวน 6,000 ลิตร ($16 \times 25 \times 15$) ได้พอดีที่อุณหภูมิห้อง 15 °C

ในทางปฏิบัติจริงแก๊สอะเซทิลีนเป็นแก๊สเชื้อเพลิงที่อันตราย จึงต้องเผื่อความปลอดภัยในการบรรจุไว้ที่ร้อยละ 10 ซึ่งจะเท่ากับ $\frac{10}{100} \times 6,000 = 600$ ลิตร

ดังนั้นในการบรรจุแก๊สอะเซทิลีนจะบรรจุเพียง 5,400 ลิตร เท่านั้น

1.2 การหาปริมาณแก๊สอะเซทิลีน โดยใช้สูตร

1.2.2 วิธีการคำนวณ จำนวนปริมาณแก๊ส
อะเซทิลีนที่อยู่ในถังสามารถคำนวณได้
โดยสูตร

1. การหาปริมาณแก๊ส โดยใช้สูตร

$$Q = \frac{V_F(P_1 - P_2)}{P_{\max}}$$

และ

$$V_A = \frac{V_F \times P_2}{P_{\max}}$$

เมื่อ

Q แทนจำนวนแก๊สอะเซทิลีน มีหน่วยเป็น ลิตร

$P_{\max}$ แทนค่าความดันสูงสุดของแก๊สอะเซทิลีนในขวด 15 บาร์เกจ
หรือ 16 บาร์สัมบูรณ์

V_F แทนปริมาตรแก๊สอะเซทิลีนที่อัดไว้เต็มที่ในขวดนั้นเท่ากับ
5,400 ลิตร

V_A แทนปริมาตรแก๊สอะเซทิลีนที่มีในถัง เมื่อเริ่มงาน

P_1 แทนความดันก่อนเชื่อม

P_2 แทนความดันหลังเชื่อม

1.2 การหาปริมาณแก๊สอะเซทิลีน โดยใช้สูตร

1. การหาปริมาณแก๊ส โดยใช้สูตร

1.2.3 เครื่องกำเนิดหรือถังผลิตแก๊สอะเซทิลีน

มี 3 แบบ ดังนี้

- 1) แบบ M (ขนาดเล็ก) ปริมาณแคลเซียมคาร์ไบด์ บรรจุ
ได้มากที่สุด 2.5 กิโลกรัม
  - 2) แบบ I (ขนาดกลาง) ปริมาณแคลเซียมคาร์ไบด์บรรจุได้
มากที่สุด 10 กิโลกรัม
  - 3) แบบ S (ขนาดใหญ่) ปริมาณแคลเซียมคาร์ไบด์บรรจุ
ได้มากที่สุด 20 กิโลกรัม
- * ก้อนแคลเซียมคาร์ไบด์ 1 กิโลกรัม สามารถผลิตแก๊ส
อะเซทิลีนได้ 270 ลิตร

ตัวอย่างที่ 2

งานเชื่อมแก๊สด้วยเปลวอะเซทิลีน-ออกซิเจนงานหนึ่ง เมื่อเริ่มต้น
เกจวัดความดันของแก๊สอะเซทิลีนที่หัวขวดอ่านได้ P_1
เท่ากับ 10.75 บาร์เกจ เมื่อเชื่อมเสร็จแล้วอ่านได้ P_2
เท่ากับ 8.85 บาร์เกจ จงคำนวณหา

ก. ใช้แก๊สอะเซทิลีนไปกี่ลิตร

ข. เหลือแก๊สอะเซทิลีนอีกกี่ลิตร

วิธีทำ ก. คำนวณหาจำนวนแก๊สอะเซทิลีนที่ใช้ไป

$$\begin{aligned}\text{จากสูตร } Q &= \frac{V_F(P_1 - P_2)}{P_{\max}} \\ \text{แทนค่า } Q &= \frac{5,400(10.75 - 8.85)}{16} \\ &= \frac{5,400 \times 1.9}{16} \\ &= \frac{10,260}{16} \\ &= 641.25 \text{ ลิตร}\end{aligned}$$

ดังนั้น จำนวนแก๊สอะเซทิลีนที่ใช้ไปเท่ากับ 641.25 ลิตร

ตอบ

ข. จำนวนแก๊สอะเซทิลีนที่คงเหลืออยู่

จากสูตร $V_A = \frac{V_F \times P_2}{P_{\max}}$

แทนค่า $V_A = \frac{5,400 \times 8.85}{16}$

$$= \frac{47,790}{16}$$

$$= 2,986.86 \text{ ลิตร}$$

ดังนั้น จำนวนแก๊สอะเซทิลีนที่คงเหลืออยู่เท่ากับ 2,986.86 ลิตร

ตอบ

2. การหาปริมาณแก๊สโดยใช้ตาราง

สำหรับงานเชื่อมแก๊ส ในวัสดุงานจะเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของเนื้อวัสดุเนื่องจากปริมาณความร้อนที่เกิดขึ้นเป็นบริเวณกว้าง ทำให้การแก้ไขหรือป้องกันการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเป็นไปได้ยาก แต่ในปัจจุบันสามารถใช้ไฟฟ้าเชื่อมวัสดุงานบางๆ ได้แล้ว ซึ่งใช้ปริมาณความร้อนเฉพาะจุดแคบๆ เท่านั้น จึงทำให้บรรเทาผลกระทบของการเชื่อมแก๊สลดลง แต่งานตัดวัสดุงานยังคงนิยมใช้อยู่ถึงแม้มีการตัดวัสดุงานใหม่ๆ ที่ก้าวหน้า แต่ราคาต้นทุนจะแพงและยุ่งยากกว่าการตัดด้วยแก๊สออกซิเจน-อะเซทิลีนมาก จึงยังเป็นที่นิยมใช้ในปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดความสะดวกมีตารางสำเร็จรูปที่ใช้ในการคำนวณหาปริมาตรของแก๊สและเวลา แสดงดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ความเปลี่ยนแปลงของแก๊สขณะเชื่อมเหล็กเหนียว

ความหนาชิ้นงาน (มม.)	ออกซิเจนที่ 2.5 กก./ตร.ซม.		อะเซทิลีน	
	ลิตร/ซม.	ลิตร/เมตร	ลิตร/ซม.	ลิตร/เมตร
0.5-1	80	6.6-14	80	6.6-14
1-2	150	15-30	150	15-30
2-4	300	40-108	300	40-108
4-6	500	180-250	500	180-250
6-9	750	225-535	750	225-535
9-14	1,250	535-1,390	1,250	535-1,390
14-20	1,800	1,200-3,000	1,800	1,200-3,000
20-30	2,600	2,600-5,200	2,600	2,600-5,200

ตารางที่ 2

ความเปลี่ยนแปลงของแก๊สขณะตัดเหล็กเหนียวด้วยออกซิเจน

ความหนาชิ้นงาน (มม.)	ออกซิเจน			อะเซทิลีน	
	ความดันที่ใช้ กก./ตร.ซม	ลิตร/ซม.	ลิตร/ม.	ลิตร/ซม.	ลิตร/ม.
2	1.4	800	45	300	17
5	1.8	1,100	65	350	20
10	2.5	1,700	110	400	26
20	3.2	2,200	160	500	36
30	3.7	3,100	250	550	44
40	4.2	4,300	390	650	59
50	4.7	5,500	550	750	75
60	5.5	6,300	660	800	85
70	6.2	7,100	790	850	95
80	7.0	7,900	920	900	105
100	8.4	9,500	1,180	1,000	125
125	9.5	11,300	1,500	1,150	155
150	10.5	13,000	1,850	1,300	185
175	11.3	15,000	2,300	1,400	215
200	12.0	17,000	2,850	1,466	240
250	12.7	21,000	3,800	1,600	290
300	13.0	25,300	5,000	1,700	340

ตัวอย่างที่ 3

ต้องการตัดเหล็กเหล็ยวหนา 20 มิลลิเมตร ยาว 25 เมตร
ให้ขาดออกจากกันต้องใช้แก๊สออกซิเจนและอะเซทิลีน
อย่างละกี่ลิตร และใช้เวลาในการทำงานเท่าไร

วิธีทำ จากตารางที่ 2

เหล็กเหนียวหนา 20 มม. ต้องใช้แก๊สออกซิเจนเท่ากับ 160 ลิตร/ม. และแก๊สอะเซทิลีน
เท่ากับ 36 ลิตร/ม.

ดังนั้น ต้องใช้แก๊สออกซิเจน $160 \times 25 = 4,000$ ลิตร

ต้องใช้แก๊สอะเซทิลีน $36 \times 25 = 900$ ลิตร

ตอบ

จากตารางที่ 2

อัตราการสิ้นเปลืองของแก๊สออกซิเจนเท่ากับ 2,200 ลิตร/ชม.

ดังนั้น เวลาที่ใช้ตัด $\frac{4,000}{2,200} = 1.81$ ชม. หรือเท่ากับ 1 ชม. 49 นาที

ตอบ

หมายเหตุ: เวลาที่ใช้ในการตัดของการคำนวณจากแก๊สออกซิเจนเท่านั้น เพราะจะใช้
แก๊สออกซิเจนในการตัดมากกว่า ส่วนการเชื่อมแก๊สอัตราการสิ้นเปลืองของแก๊สออกซิเจน-แก๊สอะเซทิลีน
เท่านั้น

ตัวอย่างที่ 4

ต้องการใช้หัวเชื่อมตัดเหล็กแผ่นหนา 5 มิลลิเมตร ยาว 20 เมตร
ให้ขาดออกจากกัน จงคำนวณหาปริมาณการใช้แก๊สออกซิเจน-
แก๊สอะเซทิลีน และเวลาที่ใช้ในการตัด

วิธีทำ

จากตารางที่ 2

แผ่นเหล็กเหนียวหนา 5 มม. จะต้องใช้ปริมาณแก๊สออกซิเจนเท่ากับ 65 ลิตร/ม. และ
แก๊สอะเซทิลีนเท่ากับ 20 ลิตร/ม.

ดังนั้น ต้องใช้ปริมาณแก๊สออกซิเจนทั้งหมดเท่ากับ $65 \times 20 = 1,300$ ลิตร

ต้องใช้ปริมาณแก๊สอะเซทิลีนทั้งหมด $20 \times 20 = 400$ ลิตร

ตอบ

จากตารางที่ 2

อัตราการสิ้นเปลืองของแก๊สออกซิเจนเท่ากับ 1,100 ลิตร/ชม.

ดังนั้น ต้องใช้เวลาตัดชิ้นงาน $\frac{1,300}{1,100} = 1.18$ ชม. หรือเท่ากับ 1 ชั่วโมง 11 นาที ตอบ

3. การหาค่าลึงไฟฟ้าที่ใช้ในการเชื่อม

เครื่องเชื่อมไฟฟ้าสามารถคำนวณหาค่าลึงไฟฟ้าที่ใช้ในงานเชื่อมได้ โดยการแยกออกเป็นเครื่องเชื่อมไฟฟ้าขนาดเล็กที่ใช้ไฟฟ้าเฟสเดียว และเครื่องเชื่อมไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่ใช้ไฟฟ้าสามเฟส

3.1 เครื่องเชื่อมไฟฟ้าแบบเฟสเดียว
การคำนวณหา กำลังไฟฟ้าของ
เครื่องเชื่อมไฟฟ้าแบบเฟสเดียว (Single
Phase) แรงดันไฟฟ้า 220 โวลต์
จากสูตร

$$P = \frac{EI \cos\theta}{1,000}$$

3. การหา กำลังไฟฟ้า ที่ใช้ในการเชื่อม

มีหน่วยเป็น กิโลวัตต์ เท่ากับ $\sqrt{3} = 1.732$

$$P_e = P\eta$$
$$= \frac{EI\eta \cos\theta}{1,000}$$

เมื่อ

P แทนกำลังไฟฟ้า Input หรือเป็นกำลังที่ดึงออกมาจากระบบการ
จ่ายไฟฟ้า (kW) ป้อนเข้าเครื่อง

P_e แทนกำลังไฟฟ้า Output ที่ส่งออกไปเป็นสมรรถนะของเครื่องเชื่อม
ไฟฟ้านั้น (kW)

η แทนประสิทธิภาพของเครื่องเชื่อมไฟฟ้าเท่ากับ $\frac{P_e}{P} \times 100\%$

E แทนแรงดันไฟฟ้า มีหน่วยเป็น โวลต์ (V)

I แทนกระแสไฟฟ้า มีหน่วยเป็น แอมแปร์ (A)

$\cos \theta$ แทน Power Factor

3.2 เครื่องเชื่อมไฟฟ้าแบบสามเฟส

การคำนวณหา กำลังไฟฟ้าของ
เครื่องเชื่อมไฟฟ้าแบบสามเฟส (Three
Phase) แรงดันไฟฟ้า 380 โวลต์
จากสูตร

$$P = \frac{EI\sqrt{3} \cos\theta}{1,000}$$

3. การหา กำลังไฟฟ้า ที่ใช้ในการเชื่อม

มีหน่วยเป็น กิโลวัตต์

$$P_e = \frac{EI\sqrt{3} \cos\theta\eta}{1,000}$$

เมื่อ

P แทนกำลังไฟฟ้า Input หรือเป็นกำลังที่ดึงออกมาจากระบบการ
จ่ายไฟฟ้า (kW) ป้อนเข้าเครื่อง

P_e แทนกำลังไฟฟ้า Output ที่ส่งออกไปเป็นสมรรถนะของเครื่องเชื่อม
ไฟฟ้านั้น (kW)

η แทนประสิทธิภาพของเครื่องเชื่อมไฟฟ้าเท่ากับ $\frac{P_e}{P} \times 100\%$

E แทนแรงดันไฟฟ้า มีหน่วยเป็น โวลต์ (V)

I แทนกระแสไฟฟ้า มีหน่วยเป็น แอมแปร์ (A)

$\cos \theta$ แทน Power Factor

3.3 เครื่องเชื่อมไฟฟ้ากระแสตรง

การคำนวณหา กำลังไฟฟ้าของ
เครื่องเชื่อมไฟฟ้ากระแสตรง (DC)

มีหน่วยเป็น กิโลวัตต์

จากสูตร

$$P = \frac{EI}{1,000}$$

เมื่อ

P แทนกำลังไฟฟ้า Input หรือเป็นกำลังที่ดึงออกมา
จากระบบการจ่ายไฟฟ้า (kW) ป้อนเข้าเครื่อง

E แทนแรงดันไฟฟ้า มีหน่วยเป็น โวลต์ (V)

I แทนกระแสไฟฟ้า มีหน่วยเป็น แอมแปร์ (A)

3. การหากำลังไฟฟ้า ที่ใช้ในการเชื่อม

ตัวอย่างที่ 5

เครื่องเชื่อมไฟฟ้าชนิดหม้อแปลงใช้ไฟฟ้า 220 โวลต์
กินกระแสไฟฟ้า 70 แอมแปร์ มีค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์
เท่ากับ 0.3 จงคำนวณหากำลังไฟฟ้าของเครื่องเชื่อม

วิธีทำ

จากสูตร

$$P = \frac{EI \cos \theta}{1,000}$$

โจทย์กำหนด

$$P = \text{กำลังเครื่องเชื่อม}$$

$$E = \text{แรงดันไฟฟ้าเท่ากับ } 220 \text{ V}$$

$$I = \text{กระแสไฟฟ้าเท่ากับ } 70 \text{ A}$$

$$\cos \theta = \text{Power Factor}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } P &= \frac{220 \times 70 \times 0.3}{1,000} \\ &= 4.62 \text{ kW} \end{aligned}$$

ดังนั้น เครื่องเชื่อมไฟฟ้ามีกำลังไฟฟ้าเท่ากับ 4.62 กิโลวัตต์

ตอบ

ตัวอย่างที่ 6

เครื่องไฟฟ้าชนิด Motor Generator ใช้กับแรงดันไฟฟ้า 380 โวลต์
ให้กำลัง Output 19 กิโลวัตต์ มีค่าเพาเวอร์แฟกเตอร์เท่ากับ 0.7
และประสิทธิภาพของเครื่องเชื่อมเท่ากับ 0.75
จงคำนวณหากระแสไฟฟ้าที่ใช้

วิธีทำ จากสูตร

$$P_e = \frac{EI\sqrt{3}\cos\theta\eta}{1,000}$$

โจทย์กำหนด

P_e = กำลังไฟฟ้า Output เท่ากับ 19 กิโลวัตต์

E = แรงดันไฟฟ้าเท่ากับ 380 V

$\cos\theta$ = Power Factor เท่ากับ 0.7

η = ประสิทธิภาพของเครื่องเชื่อมเท่ากับ 0.75

แทนค่า

$$19 = \frac{380 \times I \times \sqrt{3} \times 0.7 \times 0.75}{1,000}$$

จัดใหม่จะได้

$$\begin{aligned} I &= \frac{19 \times 1,000}{380 \times \sqrt{3} \times 0.7 \times 0.75} \\ &= \frac{19,000}{345.53} \\ &= 54.99 \text{ A} \end{aligned}$$

ดังนั้น เครื่องเชื่อมชนิด Motor Generator ใช้กระแสไฟฟ้าเท่ากับ 54.99 แอมแปร์

ตอบ

4. การคิดราคาค่ากระแสไฟฟ้า

ในการคิดราคากระแสไฟฟ้าจากแนวเชื่อม โดยคิดจากแรงดันไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าที่ใช้ในการเชื่อม แล้วนำมาคำนวณกับค่าหน่วยไฟฟ้า

การคิดราคากระแสไฟฟ้าจากแนวเชื่อมได้
จากสูตร

$$P = EI$$

มีหน่วยเป็น วัตต์ (W)

แต่ 1,000 วัตต์ เท่ากับ 1 กิโลวัตต์

4. การคิดราคา ค่ากระแสไฟฟ้า

$$W = \frac{EIt}{1,000}$$

มีหน่วยเป็น กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง (kW-h) หรือ ยูนิต (Unit)

เมื่อ

W แทนงานไฟฟ้า มีหน่วยเป็น กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง (kW-h)

E แทนแรงดันไฟฟ้า มีหน่วยเป็น โวลต์ (V)

I แทนกระแสไฟฟ้าที่ใช้เชื่อม มีหน่วยเป็น แอมแปร์ (A)

t แทนเวลาที่ใช้ มีหน่วยเป็น ชั่วโมง (h)

P แทนกำลังไฟฟ้าของเครื่องเชื่อม มีหน่วยเป็น วัตต์ (W)

ตัวอย่างที่ 7

ในการเชื่อมไฟฟ้าด้วยเครื่องเชื่อมแบบหม้อแปลงกับแรงดันไฟฟ้า
220 โวลต์ กินกระแสไฟฟ้า 40 แอมแปร์ หากทำการเชื่อม
แบบต่อเนื่อง 10 นาที จะเสียค่าไฟฟ้าเป็นเงินจำนวนเท่าไร
โดยคิดค่าไฟฟ้าหน่วยละ 6 บาท

วิธีทำ จากสูตร

$$W = \frac{EIt}{1,000}$$

หากทำการเชื่อมแบบต่อเนื่อง 10 นาที

$$60 \text{ นาที} = 1 \text{ ชม.}$$

$$10 \text{ นาที} = \frac{1 \times 10}{60} = 0.166 \text{ ชม.}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned} W &= \frac{220 \times 40 \times 0.166}{1,000} \\ &= 1.46 \text{ หน่วย} \end{aligned}$$

เมื่อค่าไฟฟ้าคิดหน่วยละ 6 บาท จะต้องเสียค่าไฟฟ้าเป็นเงิน

$$6 \times 1.46 = 8.76 \text{ บาท}$$

ดังนั้น ในการเชื่อมตามเงื่อนไขนี้ จะต้องจ่ายเงินเป็นค่าไฟฟ้าเท่ากับ 8.76 บาท

ตอบ